

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

RIB nummer 2022 45
collegevergadering d.d. 08-03-2022
programma Circulaire en duurzame hoofdstad
portefeuillehouder M. Pollux en F. Schatorjé

ons kenmerk 1812974
team RGINKT
steller Ruud Sassen
doorkiesnummer +31 77 3599598
e-mail r.sassen@venlo.nl
datum 16-03-2022
bijlage(n) 1

datum verzonden 10 MAART 2022

Onderwerp

Motie Beperken CO2 footprint bij aanbestedingen

Kennisnemen van

Uw gemeenteraad heeft in de vergadering van november 2021 gevraagd te onderzoeken of aanbestedingsregels zo aan te passen zijn, dat de CO2 uitstoot kan worden meegenomen in de gunning van opdrachten (zie bijlage 1).

In deze raadsinformatiebrief treft u de resultaten van het onderzoek.

Aanleiding

Motie Beperken CO2 footprint bij aanbestedingen.

Kernboodschap

Het onderzoek heeft zich specifiek gericht op de volgende aspecten:

1. Is het mogelijk om de CO2 uitstoot van aanbieders als gunningscriteria toe te passen bij aanbestedingsprocedures?

Het door uw gemeenteraad vastgestelde gemeentelijk Inkoopbeleid Venlo 2021 (hierna te noemen: Inkoopbeleid) voorziet reeds in de mogelijkheid om CO2 uitstoot als voorwaarde en/of als gunningscriterium bij aanbestedingsprocedures toe te passen. In het Inkoopbeleid is onder andere het specifieke inkoopprincipe 'Minimaliseer milieu impact', als afgeleide van de Venlo Principes, beschreven; 'Gemeente Venlo stimuleert opdrachtnemers om maatschappelijke meerwaarde te creëren ten aanzien van schone lucht, water, bodem en geen geluidshinder. De gemeente past bij haar inkopen MVI-criteria toe conform de MVI-criteriatool van de Rijksoverheid'.

Op basis van het Inkoopbeleid geldt dat bij inkoop van levering van producten, diensten of de realisatie van werken telkens wordt nagedacht over de toepassing van circulariteit en

duurzaamheid en worden deze onderwerpen, indien mogelijk, meegenomen. Bovendien past dit ook goed in de landelijke ontwikkelingen van de afgelopen jaren op het gebied van maatschappelijk verantwoord aanbesteden en de klimaatdoelstellingen. Dit geldt ook voor de reductie van CO₂ uitstoot, zoals het beperken van onder andere transport/vervoersbewegingen of het gebruik van duurzame brandstoffen / voertuigen. Een recent voorbeeld is de overstap op een elektrische veegmachine voor de Venlose binnenstad.¹

Als gemeente Venlo zijn we dagelijks bewust bezig met de energietransitie en onze bijdrage aan de te behalen klimaatdoelstellingen. Er is veel progressie ook binnen aanbestedingsprocedures. Dit past ook bij onze voorbeeldrol als overheidsorganisatie om klimaatvriendelijk in te kopen. Landelijk wordt dit ook waargenomen, door bijvoorbeeld Bouwend Nederland, dat de gemeente Venlo als duurzame publieke opdrachtgever duurzaam inkoop.²

Naarmate marktpartijen beter presteren op duurzaamheid, circulariteit of klimaatbewust ondernemen kunnen zij meer punten verdienen, zich meer (milieubewust) onderscheiden en de kans op gunning van opdrachten bij de gemeente Venlo vergroten. Er zijn meerdere mogelijkheden aanwezig om dit verwezenlijken. In de praktijk hanteren wij regelmatig als eis dat bedrijven in bezit moeten zijn van een milieumanagement-systeem (ISO 14001 certificaat). Het milieumanagementsysteem wordt gebruikt om een passend milieubeleid te ontwikkelen en de uitvoering ervan te borgen. Ook hier staat het voorkomen van milieuvervuiling, en vanzelfsprekend CO₂ reductie, centraal.

Verder bestaat de mogelijkheid voor het toepassen van de CO₂-prestatieladder.³ De CO₂-prestatieladder heeft als doel om bedrijven te stimuleren om hun eigen CO₂ uitstoot en die van hun leveranciers te kennen en te zoeken naar mogelijkheden om de eigen directe uitstoot in projecten terug te dringen. Per inkooptraject wordt bekeken wat mogelijk is om deze klimaatambities te bereiken. De gemeente Venlo hanteert de CO₂-prestatieladder bij aanbestedingen.⁴ Ook bedrijven beseffen steeds meer dat duurzaamheid en circulariteit, en daarmee ook de CO₂ reductie, een prominente rol inneemt bij aanbestedingsprocedures om zo een klimaatvriendelijke toekomst met elkaar te bouwen.

Het is daarom niet noodzakelijk om het Inkoopbeleid te wijzigen en/of aanbestedingsregels aan te passen dat CO₂ uitstoot van bedrijven kan worden meegewogen in de gunning bij aanbestedingsprocedures. Zowel het Inkoopbeleid als de Aanbestedingswet 2012 biedt voldoende ruimte/vrijheid om dit bij inkooptrajecten toe te passen.

¹ Zie andere voorbeelden (1) duurzaamheid deelvervoer waar de inkoop van elektrische voertuigen centraal staat, (2) sportaccommodatievervoer gemeente Venlo-Venray waar aanbieders konden aantonen op welke wijze zij bijdragen aan een hogere duurzaamheid en (3) repro- en drukwerk gemeente Venlo waar aanbieders konden aantonen op welke wijze zij invulling geven aan circulariteit en duurzaamheid.

² Sinds 2016 analyseert de Stichting Aanbestedingsinstituut Bouw & Infra in opdracht van Bouwend Nederland alle openbare aanbestedingen op de mate van gunning op duurzaamheid. De gemeente Venlo staat in de top 3 en dat betekent dat het duurzaam en milieubewust inkopen binnen de gemeente Venlo landelijk wordt opgemerkt. Gelet op voorgaande jaren is er ook een sterke groei aanwezig bij het duurzaam inkopen bij de gemeente Venlo. Voor meer informatie zie https://www.bouwendnederland.nl/media/8070/onderbouwing_top-25-2020-duurzame-aanbesteders_12102020.pdf

³ Zie voor een overzicht van de certificaathouders <https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/certificaathouders> Landelijk zijn er steeds meer bedrijven die bezig zijn met klimaatbewust ondernemen.

⁴ Zie bijvoorbeeld de nationaal openbare aanbestedingsprocedure 'Herinrichting Kaldenkerkerweg Tegelen'. Inschrijvers moesten bij deze aanbesteding over een CO₂-Prestatieladder certificaat niveau 3 beschikken.

2. Posities hoofd- en onderaannemers bij aanbestedingsprocedures

Het is niet toegestaan om (lokale) onderaannemers bij aanbestedingen te bevoordelen door de inzet van deze onderaannemers te verplichten voor de hoofdaannemer. Dit staat namelijk op gespannen voet met artikel 56 VWEU (vrij verkeer van diensten).

Op moment dat er sprake is van Europese aanbestedingsprocedure kan elke geïnteresseerde aanbieder (lokaal of elders in Nederland gevestigd) met of zonder (lokale) onderaannemer inschrijven. Indien een hoofdaannemer bepaalde expertise niet bezit en/of te weinig capaciteit heeft, bestaat de mogelijkheid dat de hoofdaannemer gebruikt maakt van een (lokale) onderaannemer welke hij zelf contracteert.

In specifieke gevallen – bijvoorbeeld bij technische noodzaak – is het mogelijk om onderaannemer voor te schrijven. In zulke gevallen zal de gemeente objectieve gronden moeten aanvoeren waarom dit noodzakelijk zou zijn. In de aanbestedingspraktijk zijn ook nog andere mogelijkheden aanwezig, zoals bijvoorbeeld de percelenregeling (zie paragraaf 5.2 stimulering lokaal midden- en kleinbedrijf) in het Inkoopbeleid, om het Venlose midden- en kleinbedrijf te stimuleren.

3. Stimulering lokaal midden- en kleinbedrijf

Het Inkoopbeleid heeft ook oog voor het lokaal midden- en kleinbedrijf. Daar waar mogelijk zal het lokaal midden- en kleinbedrijf uitgenodigd worden voor het uitbrengen van offertes. Denk daarbij aan de aanbestedingsmogelijkheden die het Inkoopbeleid biedt voor het enkel- en meervoudig onderhands gunnen van opdrachten. Dit biedt voordelen voor onder andere de lokale (Venlose) economie én zal ook effect hebben op de reductie van de CO2 uitstoot.

Samenvattend

- Opdrachten, welke via een openbare procedure (nationaal of Europees) in de markt worden gezet, bevatten, daar waar mogelijk, voorwaarden en/of gunningscriteria ten opzichte van onder andere CO2 uitstoot. Denk daarbij aan de toepassing van de CO2-Prestatieladder en ISO 14001 certificaat.
- Het is niet toegestaan om (lokale) onderaannemers bij aanbestedingen te bevoordelen door de inzet van deze (lokale) onderaannemers te verplichten voor de hoofdaannemer. Dit staat namelijk op gespannen voet met artikel 56 VWEU (vrij verkeer van diensten).
- Het bestaande Inkoopbeleid biedt voldoende mogelijkheden voor opdrachtverstrekkingen aan het lokale (Venlose) midden- en kleinbedrijf, wat een gunstig effect heeft op het terugdringen van CO2 uitstoot.

Raadsinformatiebrief

Communicatie

Wij nemen standaard bij iedere uitvraag, daar waar mogelijk conform vastgesteld inkoopbeleid 2021, het aspect "duurzaamheid" mee in de voorbereiding van een aanbestedingsprocedure. De beperking van de CO2 footprint is daar een onderdeel van.

Vervolgprocedure raad

De beantwoording van de motie is weergegeven in deze RIB, een vervolgprocedure is niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Bijlagen

1. Motie beperken CO2 footprint bij aanbesteden (november 2021) ..